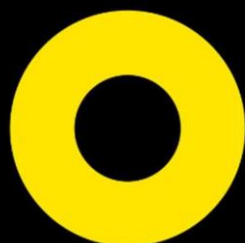

POLITISK GRUNNPOSISJON

Forum for
utvikling
og miljø

Dette mener ForUM om:

Utviklingsfinansiering

ForUMs grunnposisjoner er organisasjonens grunnleggende politiske posisjon på våre strategiske satsningsområder i ForUMs gjeldende strategi. Politiske innspill og utspill skal være i tråd med gjeldende grunnposisjoner på våre tema. Grunnposisjonene utarbeides i samarbeid med ForUMs medlemmer i arbeidsgruppene, og behandles av ForUMs styre.

Behandlet av ForUMs styre, 18.09.2024

GRUNNPOSISJON: UTVIKLINGSFINANSIERING

Strategisk mål fra ForUMs strategi 2021-2025:

Mål 1: Norske myndigheter er aktive og konstruktive i arbeidet med å få på plass globale strukturer som sikrer nasjonal ressursmobilisering og rettferdig finansiering.

Mål 2: Bærekraftig finansiering for utvikling står sentralt i norsk utviklingspolitikk.

Rettferdig, tilstrekkelig og bærekraftig finansiering er en forutsetning for å kunne nå bærekraftsmålene, men verden er langt unna å oppfylle forpliktelsene fra Addis Abeba-avtalen om finansiering for utvikling. Det haster å ta grep for å mobilisere mer ressurser.

Finance for Development-prosessen (FfD) i FN er koordinert av Financing for Development Office (FfDO), men også andre viktige aktører innen utviklingsfinansiering er koblet tett på prosessen, som Verdens handelsorganisasjon (WTO) samt FN-særorganisasjonene Verdensbanken og Det internasjonale pengefondet (IMF). Dette gjør FfD til en inkluderende prosess for statene siden det er i FN, men som også inkluderer de største multilaterale institusjonene innen utviklingsfinansiering. Det er viktig at dette sporet fra Addis Ababa Action Agenda blir opprettholdt og styrket.

En ny internasjonal konferanse om utviklingsfinansiering (FFD4)

Fra starten har man manglet mekanismer for implementering som samsvarer med ambisjonene i Agenda 2030. Både nasjonale og eksterne midler må mobiliseres og eksisterende offentlige og private midler må sluses til der det trengs. Skatteinntekter er viktig for at lav- og mellominntektsland skal kunne finansiere bærekraftig utvikling. Da må skatteunngåelse og skadelig skattekonkurrans bekjempes. Det pågående arbeidet med en skattekonvensjon i FN vil være et viktig verktøy for å få det til på en rettferdig måte. I tillegg må man sikre at stater kan

bruke pengene på å oppfylle bærekraftsmålene, ikke at pengene forsvinner ut av landet for å betale ned på gamle og uansvarlige lån, eller at man forsøker å løse en krisesituasjon med å forsterke gjeldsbyrden til allerede pressede økonomier.

Som tilrettelegger er Norge godt posisjonert til å være en pådriver i prosessen opp mot den fjerde internasjonale konferansen på utviklingsfinansiering (FfD4) og bidra til å sette et høyt ambisjonsnivå til hva man skal oppnå i multilaterale fora. Norge har gjennom skiftende regjeringer hatt en konstruktiv rolle i FfD-prosessen og har blant annet finansiert FACTI-rapporten, som hadde flere anbefalinger for hvordan man kan reformere det internasjonale finanssystemet for å gjøre land i stand til å nå bærekraftsmålene. Norske myndigheter bør være aktive og konstruktive i arbeidet med å få på plass globale strukturer som sikrer nasjonal ressursmobilisering og rettferdig finansiering.

ForUM mener at norske myndigheter må:

- Ta en ledende rolle for å sørge for å finne løsninger på strukturelle problemer i det internasjonale finanssystemet som fører til tap av enorme summer for utviklingsland som skulle gått til bærekraftig utvikling.
- Ta til orde for en demokratisk og inkluderende prosess der alle land får delta i diskusjonene om finansiering av bærekraftig utvikling og med gode inkluderingsmekanismer for sivilsamfunn.
- Gå i front i arbeidet med en skattekonvensjon i FN.
- Ta til orde for en demokratisk og rettferdig gjeldshåndteringsmekanisme, underlagt FN.

Mobilisering av nasjonale ressurser

Økte skatteinntekter, spesielt i lav- og mellominntektsland, er avgjørende for å finansiere bærekraftig utvikling. For å sikre den nødvendige økningen kreves en styrking og modernisering av skattesystemer, skattepolitikk og myndighetene som skal hente inn og håndheve disse. Samtidig må skattegrunnlaget gjøres bredere, og skattehullene som muliggjør enorme inntektstap og illegitime kapitalstrømmer hvert år må lukkes.

Høsten 2023 vedtok FNs generalforsamling å begynne forhandlinger om en skattekonvensjon for inkluderende og effektivt skattesamarbeid. Mandatet som ble ferdigstilt i august 2024 legger til rette for en tettere kobling mellom reform av internasjonale skatteregler, finansiell åpenhet og oppnåelsen av FNs bærekraftsmål. Dette arbeidet bør sees i sammenheng med FfD-prosessen, og forankres i prinsippene om progressivitet, åpenhet og effektivitet i

skattesystemene. Internasjonale reformer bør også kobles tettere med nasjonale tiltak og videreutvikling av eksisterende rammer for samarbeid om kapasitetsbygging og skattebistand.

ForUM mener at norske myndigheter må:

- Støtte arbeidet med en skattekonvensjon, og sikre at denne forhandles frem på en transparent måte, der sivilsamfunn og andre observatører får delta.
- Være en pådriver for progressive skattesystemer og mer effektiv skattlegging av store formuer som sentralt i kampen mot økonomisk ulikhet innad i land.
- Jobbe for å skape et normativt rammeverk som tydeliggjør koblingen mellom skatteinntekter og arbeidet for menneskerettigheter og med bærekraftig utvikling.
- Bidra til å sikre kontinuitet og videreutvikling av eksisterende initiativer for styrking av nasjonale ressurser og skattemyndigheter, blant annet Addis Tax Initiative, Tax Inspectors Without Borders og FNs arbeid med antikorrupsjon.

Gjeldsbærekraft

Til tross for bred enighet om at den globale gjeldsarkitekturen har åpenbare feil og mangler, har vi en lang vei å gå for å bøte på dette. Løsningene som har blitt presentert de siste årene har ikke klart å holde tritt med problemene som har oppstått.

Vi står nå midt i en ny stor gjeldskrise hvor flere land allerede har misligholdt gjelden sin og det er å forvente at flere følger etter. Ifølge UNDP er det nå 54 lav- og mellominntektsland som har behov for effektiv gjeldsslette. Befolkningen i disse landene utgjør mer enn halvparten av verdens fattigste befolkning. FNs generalsekretær ønsker selv forgang i utviklingen av nye og bedre løsninger. Dette inkluderer på kort sikt umiddelbar hjelp til land med høye gjeldsbyrder og langsiktige løsninger som kan sikre gjeldsbærekraft.

ForUM mener at norske myndigheter må:

- Være en pådriver for å bringe prosessen for å utvikle en global konsensus omkring bindende prinsipper og rammeverk som kan sikre ansvarlig långivning til og låneopptak fra stater framover. Disse må hensynta menneskerettigheter og klimatiltak, samt ta høyde for eksterne økonomiske sjokk og inflasjon.

- Jobbe for mer systematisk åpenhet rundt lands statlige gjeld der en omfattende oversikt er offentlig tilgjengelig i et samlet register.
- Støtte en revidering av IMF's *Debt Sustainability Framework* (DSF) som innebærer en bredere definisjon av gjeldsbærekraft der menneskelige behov og langsiktige utviklingsmål i større grad er hensyntatt for å sikre at gjeldsbyrden ikke undergraver lands evne til å sikre bærekraftsmålene, miljøhensyn og menneskerettigheter.
- Være tydelig på at "debt swaps" ikke er et alternativ til gjeldsslette eller addisjonell klimafinansiering.
- Være en tydelig pådriver for at nye finansieringskilder ikke kan skape ikke-bærekraftig direkte eller latent gjeld.

